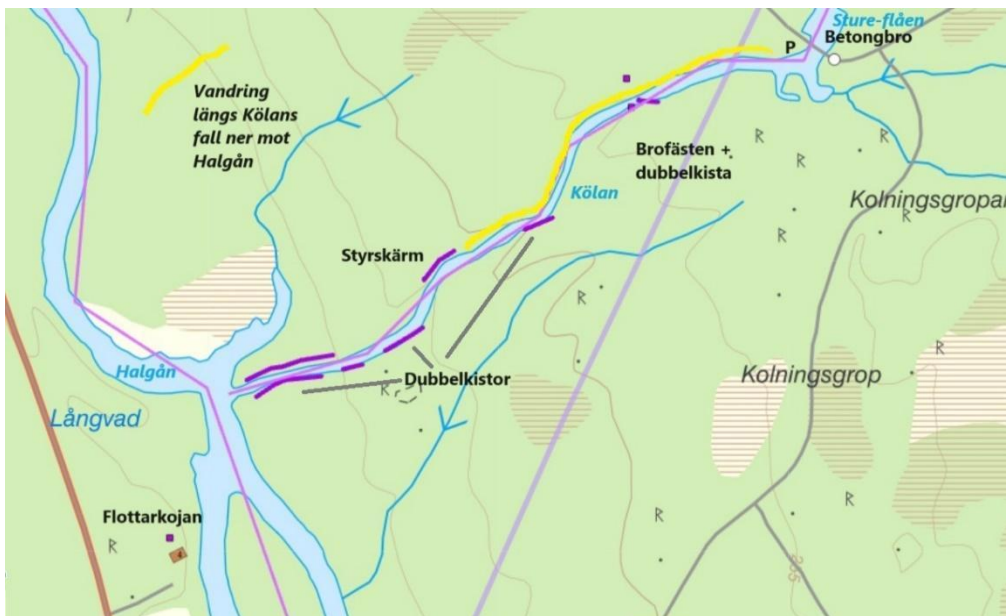

Klarälvens Vattenråd vattendag vid Halgån – rapport från studiebesöken samt protokoll från styrelsemöte den 2023-10-20

Plats: Halgån, Kölan och Flottarekoja Ekshärad

Dagen började med en vandring nere vid Brattfallet, där problematiken ligger kring det lilla ej ännu lagligförklarade kraftverket diskuterades. Vattenförsörjning är konstruerat så att överskottet av vatten är "by-passat" nedströms Brattfallet vilket kan tyckas onödigt. Det finns goda möjligheter att ordna en bra fiskväg förbi överfallsdammen som håller upp nivån till kraftverksintaget. Sträckan härifrån ner till Brattfallet är biotopvårdad men blir stundtals helt torr. Med ett garanterat miniflöde borde detta kunna förbättras.

Vattendragsvandringen fortsatte vid Kölan. Halgåns största biflöde, på sträckan nedströms den betonglagda överfarten har biotopvård gjorts manuellt. Här vandrade vi nedströms och studerade först ett brofäste, träkonstruktionen är bevarad och väl synlig högt på en stor sten på Kölans vänstra strand. Brofästet på den högra stranden (där vi stod) låg på ett stenkummel. Bron var

smalt och låg högt över vattenytan. Nedströms ca. 200 m finns en mycket väl bevarad styrskärm av trä, byggt på 1950-talet. Där vände vi. Även enkel och dubbelkistor finns att skåda på Kölans stränder vid fallsträckan ner mot Halgån.

Ett problem som påtalades var att det är väldigt svårt att höra/kommunicera vid den här typen av studiebesök utomhus vid rinnande vatten. Vi borde hyra in modern teknik vid nästa tillfälle.

Vi stekte kolbullar vid Flottarekojan till lunch, och avslutade denna del av dagen här.

Mycket stor uppslutning – vi var 23 personer totalt. Utöver de som var med på styrelsemötet deltog Annika och Jan Wredenberg från Ekshärad's Hembygdsförening, Tony Sahlberg från Stöllets folkhögskola samt Håkan Svartvik från Norra Nys FVO. Kolbullekock var Lina och eldare var Ulf från Ekshärad.

Vid styrsjärmen Kølans fall ner mot Halgån

Kolbullar steks. Anna, William och Lars

Närvarande på Styrelsemötet

Kommunrepresentanter: Marcus Ilberg (Hammarö) Ida-Lis Rudin (Karlstad) Lars Emilson (Forshaga) Katrin Edholm (Munkfors), Liisa Larsson (Hagfors)) samt Hans Nilsson (Torsby, avvek efter § 7)
Övriga Dag Cederborg (Fortum), Daniel Samuelsson (Stora Enso Skog), William Dickson (Fiskevattenägarna), samt Anna Sjörs (ordf. Klarälvens VR) **Observatörer:** Grete Algsten (Länsstyrelsen) **Ej närvarande styrelsemedlem:** Lasse Söderlund (Syslebäcks FVOF)

Övriga närvarande: Katarina Karlsson Hagfors, Daniel Wallin Stöllets folkhögskola, Felix Östlund Stora Enso Skog (Norra), Josefin Edén och Lejla Bucuk, praktikanter, Karlstad

Styrelsemöte: Felix, Daniel S, Ida-Lis, Marcus, Daniel W, Josefin och Lejla. Vi fick huka oss rejält för att se varandra under spiskåpan!

Dagordning styrelsemötet

- 1) Till justerare valdes Liisa Larsson
- 2) **Ekonomi** Läget den 7 okt 407 881kr i kassan, hittills i år är fakturerat 201 222 kr. Budgeterade intäkter har inkommit, 605 500 kr, består av LOVA-bidrag samt kommunernas medlemsavgifter. Utförda arbeten som ej fakturerats beräknas till 130 000 kr. Vi har i budget avsatt 130 000 kr till ospecade prioriterade projekt, förslag används en del av dessa i år till e-DNA-spårning av bäckröding i mindre bäckar.

RESULTATRÄKNING (Uppföljning 2023)	Budget 2023	Utfall okt 2023 inkl. upparbetade men ej fakturerade kostnader
Intäkter		
Bidrag till verksamheten från vattenmyndigheten	- kr	
Bidrag till Musån (tvåårigt, klart 2022)	20 000 kr	20 000 kr
Bidrag till Hyn (tvåårigt, klart 2022)	60 000 kr	60 000 kr
Bidrag till Tåsan (1-årigt slutredovisas 2023)	107 500 kr	107 500 kr
Bidrag 14 mynningar i övre Klarälven (1årigr, rest 2023)	55 000 kr	55 000 kr
Projekt 5 Halgån,	255 000 kr	255 000 kr
<i>Prel. bidrag Görsjöbäcken (sökt)</i>	<i>(262 500 k) oklart ännu om beviljas</i>	
Medlemsavgifter kommunerna	108 000 kr	108 000 kr
Summa intäkter	868 000 kr	605 500 kr
Kostnader		
Administrativa kostnader, info, möten r	25 000 kr	12 934 kr
Kostnader för prioriterade projekt utöver vad som specas nedan	130 000 kr	
Projekt 1 Acksjön (informations, möte)	4 000 kr	75 kr
Projekt 2 Värmullen, Hagfors kommun huvudman, resekost.	600 kr	1 208 kr
Projekt 3 Upplunden/Klamma älv elfiske beställt, 9 lokaler	100 kr	100 kr
Projekt 4 Blysjön, resor möten	1 000 kr	

Projekt 5 Halgån stort nytt LOVA-projekt 2023-24	255 000 kr	147 024 kr
Projekt 9 Svartån	30 000 kr	
Projekt 10 Tjärn	1 000 kr	
Projekt 13 Tåsan, avslut våren 2023	107 500 kr	108 142 kr
Projekt 14 Mindre vattendrag mynningar i Klarälven avslut våren 2023	55 000 kr	57 978 kr
Projekt 15 Görsjöbäcken	(262 500 kr)	5 000 kr
Summa utgifter	871 700 kr	332 461 kr

Förslag på beslut: Styrelsen godkänner redovisningen

- 3) **Vattenrådets dag i Bengtsfors** – Ida-Lis var där och redogjorde för ett intressant program vid Dalslands kanal.
- 4) **Höstens samverkansmöte**– Liisa, Ida-Lis och Grete redogjorde. Diskussioner om KVVf och nya riklinjer för LOVA-bidraget.
- 5) **Biologisk mångfald** Ett LONA-projekt 2024-25 planeras under huvudman Hagfors kommun i samverkan med Uddeholms AB och oss. Planerna är att vattenrådet ska delta i den del som rör vatten genom spårning av invasiva resp ovanliga arter via e-DNA teknik. Liisa berättar. **Beslut:** Vattenrådet deltar med Hagfors kommuns medlemsavgift ggr 2 (=24 000 kr) samt med ideellt arbete.
- 6) **Älvresan** – Torsbys kommuns Liderprojekt är nu klart. VR har initierat projektet genom de flottledsminnen vi sett bl.a. vid TvärLikan. VR har medfinansierat med tid och idéer. Hans berättar om ett lyckat projekt som även medfört att en bättre dialog mellan FVOF i norr har skapats. En fortsättning önskas, oklart hur.
- 7) **Redovisning av våra 14 projekt.** Vi har arbetat aktivt i 6 av dem under året.
  - 1) **Redovisning 1. Acksjön.** Mindre restaurering i nedre loppet bekostas av FVOF sommaren 2024, manuellt arbete. Mkt fisk. Ulf redovisar. Uppföljningsmöte i Bergsäng, bör ske.
  - 2) **Redovisning 2. Värmullen.** Dagvattenprojektet klart. Nytt kontrollprogram planeras som bör ge bra input inför omprövningen kraftverken i Uvån. Liisa redovisar.
  - 3) **Redovisning 3. Upplund-Klamma.** Fisk fattas älven, men kan vara på gång genom ny dialog med länsstyrelsens fiskeenhet. William redovisar.
  - 4) **Redovisning 4. Blysjön** Planer på viss återvätning av sänka sjöar Daniel redovisar från nystartsmötet den 17 okt. Arbetet kommer sannolikt att delas mellan mellan Katrin (Solbergs våtmark) och Daniel (övriga Stora-marker nedströms Åsens gård).
  - 5) **Redovisning 5 Halgån,** se bifogad detaljerad redovisning. VR begär godkännande hos länsstyrelsen av förändringar i ursprunglig projektplan till genomförande av biotopkartering Lill-Halgån (c:a 11 km). Medel tas från posten "Förslag på biotopåtgärder i huvudfåran".
  - 6) **Redovisning 6. Musån:** Biotopvård har utförts 2022 och uppföljande elfiske bör ske om några år. Åtgärder vid Storas damm vid Rumpsjön kan komma att ingå i Storas "Vattenlandskap"
  - 7) **Redovisning 7. Rannån.** Ligger i långtidsplanen att starta upp 2024 och vara tvåårigt. Hans och Katrin blir projektledare. VR ställer upp med ideell arbetstid och kontanta medel, förslag Munkfors årsavgift ggr 4 (=24 000 kr) Ytterligare medfinansiering av arbete från Munkfors kommun och Rannåns FVOF kommer att behövas. Styrelsen delegerar åt Katrin och Hans att ta fram en ansökan.
  - 8) **Redovisning 8. Fämtan.** Åtgärdsplan framtagen av oss. Kulturinventeringen av Värmlands museum genomfördes juni 2023, har skett på vårt initiativ. Biotopvård i hela avr finns med länsstyrelsens LIFE-ansökan 2023.
  - 9) **Redovisning 9 Svartån.** Planeras startas upp igen 2025. Oklart läge just nu.
  - 10) **Redovisning 10. Tjärn.** Kan starta upp igen när kommunrepresentanterna har tid. Karlstad har inte möjlighet just nu.
  - 11) **Redovisning 11 Likan .** Åtgärdsplan framtagen av oss. Älven kulturinventerades 2023. Biotopvård i hela avr finns med i LIFE-ansökan 2023
  - 12) **Redovisning 12 Hyn** Undersökningen klar 2022. Alla berörda efterfrågar en fortsättning- Borde ske under någon berörd kommuns ledning (Karlstad-Kil-Forshaga), medel till en samordnare på 2-3 år bör sökas som hanterar övergödningsproblematiken. Ida-Lis har bollen just nu.

- 13) **Redovisning 13 Tåsan.** Lokal åtgärdsplan Havån och undersökningar i Tåsans övriga Avr klart och redovisat 2023. Sommaren 2023 genomfördes en biotoprestaurering i mynningen under vårt huvudmannaskap, men i länsstyrelsens regi (=bekostnad, inga pengar går genom VR) . Åtgärdsplan för Havån är mycket prioriterad, då älven bör kunna hysa mycket fisk. Två dammar utan nytta samt trumman vid kalkdoseraren är onödiga vandringshinder.
- 14) **Redovisning 14 mindre mynningar:** inventering och elfisken av mindre bäckars mynningar har skett 2022 och 10 av dessa har nu tillstånd till biotopvård. Åtgärder vid Götån är utförda i regi av Sportfiskarna och finansiering av FVOF finns klart för Acksjöälven, sker 2024. Stöllets folkhögskola har uttryckt önskemål att få arbeta i fält under utbildad arbetsledare Tony Sahlberg (lärare) eller Robin Lindgren (Sportfiskarna). Lämpliga objekt tas föreslås av oss. Åtgärder bör påbörjas nästa år om inte tillstånden ska frysa inne. Dialog med de norra FVOF sker där VR kan vara behjälplig.
- 15) **Redovisning Lokal åtgärdsplan Örbäcken i Hagfors** –Fortums dammar är utrivna och vi har genomfört ett elfiske nedströms den kommunala Sjukhusdammen damm – det enda artificiella vandringshinder som finns kvar. Våldigt gott om öring här. Vi har sedan juni 2023 en ansökan inne om att ta fram en lokal åtgärdsplan men inte fått respons på den än. Grete meddelar att beslut kommer inom kort, dock ej offentligt om det blir positivt eller negativt. Vi framhåller att det är problem för att det gör planeringen svår med så sent beslut.

Beslut: Styrelsen godkänner ovan redovisning inklusive förslagen på förändring av Halgå-projektet genom omdisponering av medel inom projektet till biotopkartering av Lill-Halgån samt ger Hans/Katrin mandat att lämna in en ansökan om LOVA-medel för "Lokal åtgärdsplan Rannån" med bistånd av ordförande, där VR medfinansierar med arbete och kontanta medel på 24 000 kr

- 8) Info: Torsby kommun hade 2022 föreslagit en undersökning i Höljan/Hynnän. Harr har tidigare gått upp här, men verkar nu ha försvunnit. VR skickade in en ansökan om LOVA-bidrag vilket efter div kompletteringar avlogs då projektet inte rymdes inom LOVA
- 9) **Samverkan** Klarälvens Vattenvårdsförbund och vattenrådet. På senaste styrelsemötet i vattenvårdsförbundet beslutades att VR ska bjudas in till nästa möte i januari.
- 10) **Styrelsemöten mm prel. planering 2023–2024 fram tom stämman**
- 1) **24 okt -23** Gränsvattenkonferens Möte i Karlstad, Ida-Lis anmälda, några fler?
  - 2) **20 Feb -24** kl. 10-15 Gemensamt möte med alla vattenråd på länsstyrelsen, program på fm DNA teknik för spår i vatten, seminarium med Naturhistoriska riksmuseet, vi är arrangör till denna del av mötet. Samrådsmöte vattenråden på em. Vi försöker planera in ett kort styrelsemöte denna dag, så boka hela dagen!
  - 3) **9 April, eftermiddag - 23** webb - godkännande av de förslag som styrelsen lägger fram till stämman
  - 4) **Maj -23** Stämman i Torsby kommun – Hans planerar mötet- Vi klämmer in ett kort Konstituerande styrelsemöte. Hans förankrar plats förslag To 16 maj – förslag Fortum redogör för kraften i Klarälven och vi träffas uppe vid Höljes kraftverk. Dag hjälper oss med det
- 11) Inga fler ärenden

Vid protokollet

Justeras

Anna Sjörs, Ekshärad 24 okt -23

Liisa Larsson, Hagfors 24 okt -23